

PANELY EVROPSKÝCH OBČANŮ

POTÍRÁNÍ
NENÁVISTI VE
SPOLEČNOSTI

Informační Sada

O této Sadě

Vítejte v panelu evropských občanů pro boj proti nenávisti ve společnosti.

V první řadě vám chceme poděkovat, že jste souhlasili s účastí v tomto procesu. Doufáme, že pro vás bude informativní, zajímavá a zábavná! Jste jedním ze 150 náhodně vybraných účastníků ze všech 27 členských států EU, kteří diskutují o tom, jak bojovat proti nenávisti v Evropě.

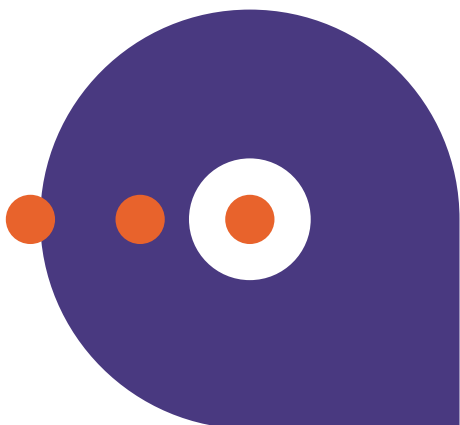
Na základě některých zpráv a údajů dnes Evropa zažívá alarmující nárůst nenávistných projevů a nenávistně motivovaných trestných činů. Nenávist nejenže zraňuje jednotlivce, skupiny a komunity, na které přímo cílí, ale také vyvolává polarizaci a brání svobodné a živé demokratické diskusi. Projevy nenávisti podkopávají společnost jako celek a ohrožují základ naší demokracie.

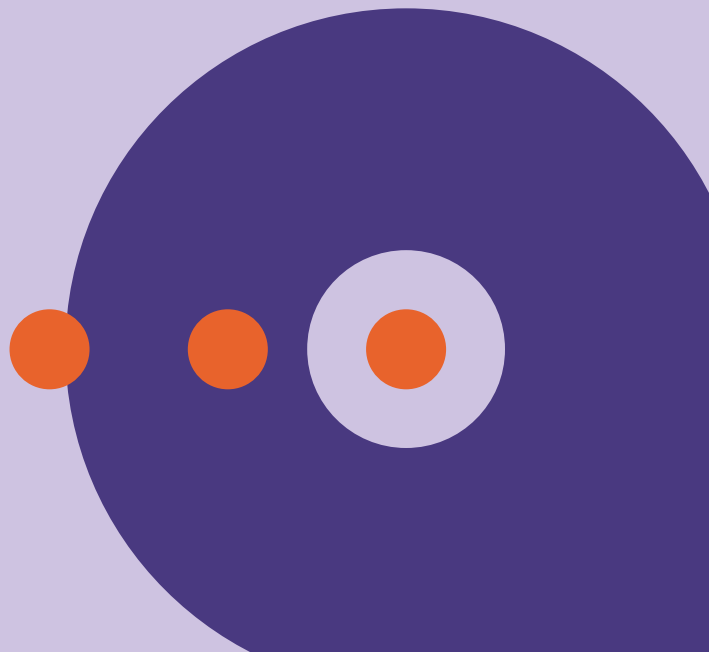
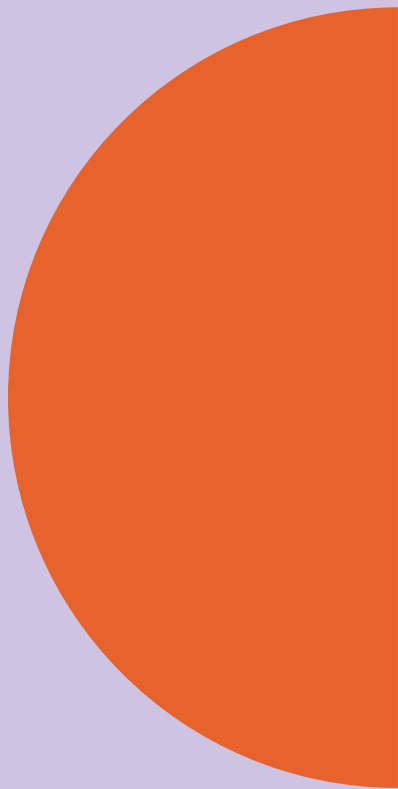
Dne 6. prosince 2023 přijala Evropská komise a vysoký představitel EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku společné sdělení „Není místa pro nenávist: Evropa sjednocená proti nenávisti“. Toto sdělení vyzývá k vytvoření otevřeného celoevropského prostoru pro dialog, který sdružuje občany z celé EU, aby diskutovali o způsobech, jak přejít od nenávisti a rozdělení společnosti ke společnému respektování našich evropských hodnot založených na rovnosti, dodržování lidských práv a důstojnosti. Tento panel evropských občanů věnovaný boji proti nenávisti ve společnosti je reakcí na tuto výzvu. Děkujeme vám proto, že jste souhlasili s účastí v této diskusi.

Společně s dalšími účastníky se podíváte na různé způsoby, jak můžeme my všichni, orgány EU, členské státy, organizace občanské společnosti, média a další aktéři, přispět k boji proti nenávisti ve společnosti a znovu potvrdit rovnost, dodržování lidských práv a důstojnost.

Tato „informační sada“ slouží k tomu, aby vás provedla celým procesem. Je uspořádána do pěti částí.

1. **PROCES: CO JSOU PANELY EVROPSKÝCH OBČANŮ?** 4
Občanské panely usilují o to, aby se občané dostali do centra tvorby veřejných politik.
V této části vám poskytneme stručný přehled o tom, jak celý proces probíhá.
2. **POVĚŘENÍ: NA ČEM BUDU PRACOVAT?** 6
Evropská komise svolává tento občanský panel k řešení konkrétního úkolu:
zde najdete otázku, na kterou máte odpovědět.
3. **TÉMA: CO POTŘEBUJI VĚDĚT O NENÁVISTI?** 8
Nenávist je složité a citlivé téma. Abychom přispěli ke společnému porozumění tématu, poskytujeme vám několik základních informací a přehled o tom, co EU v současné době dělá v boji proti nenávisti.
4. **PRAKTICKÉ INFORMACE** 14
Chceme vám zajistit co nejhladší účast. Tato část se týká vaší cesty, ubytování, denních výdajů a dalších praktických informací.

1 / Proces

Co jsou panely evropských občanů

ZÁKLADNÍ INFORMACE

V občanských panelech Evropské komise se scházejí náhodně vybraní účastníci ze všech 27 členských států EU, aby probrali klíčové připravované zákony a další iniciativy na evropské úrovni.

Panely vznikly v návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy,¹ která se konala v letech 2021 až 2022. Tehdy se sešlo 800 náhodně vybraných občanů, aby se podělili o své názory a nápady na témata, jako jsou ekonomika, sociální spravedlnost, pracovní místa, vzdělávání, kultura, mládež, sport, digitální transformace, demokracie, hodnoty, bezpečnost, právní stát, změna klimatu, zdraví, migrace a role EU ve světě.

Na závěr konference dne 9. května 2022 účastníci předložili 178 doporučení. Ta se později stala základem pro 49 návrhů a více než 300 souvisejících opatření vyplývajících z konference. Občané účastníci se konference vyzvali k podobným, častějším příležitostem pro budoucí účast občanů na tvorbě evropských politik. V reakci na to oznámila předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová organizaci dalších panelů evropských občanů, v nichž budou náhodně vybraní občané diskutovat o klíčových otázkách EU.

Následné panely se zabývaly konkrétnějšími politickými tématy: jak si poradit s plýtváním potravinami, jaké jsou klady a zápory virtuálních světů, co s právy a příležitostmi ke vzdělávání a studiu v jiných zemích EU nebo jak zlepšit energetickou účinnost. Účastníci mohou mezi sebou díky tlumočnickům komunikovat ve svém vlastním jazyce.

Jako účastník panelu převeźmete štafetu od dlouhé řady evropských spoluobčanů – tentokrát se zaměříme na téma boje proti nenávisti ve společnosti. Na základě vzájemných diskusí vypracujete doporučení, která Evropská komise zohlední při přípravě svých politik.

JAK BUDE TENTO PANEL EVROPSKÝCH OBČANŮ PROBÍHAT?

Každý panel se skládá ze 150 náhodně vybraných občanů ze všech členských států EU, kteří reprezentují rozmanitost EU. Jednu třetinu tvoří lidé mladší 26 let, aby byla zajištěna přínosná mezigenerační diskuse.

Panel kombinuje spolupráci v malých skupinách (sestavujících z přibližně 12 osob) s prací během plenárního zasedání (všech 150 účastníků dohromady). V menších pracovních skupinách budete mít možnost podrobněji probrat různé aspekty boje proti nenávisti ve společnosti. Všech 150 účastníků se také sejde na „plenárních“ zasedáních, aby sdíleli, poslouchali a poskytovali zpětnou vazbu k příspěvkům ostatních malých skupin. Aby mohli členové panelu svou práci realizovat, bude jim k dispozici facilitační tým. Tento tým se skládá z odborníků na podporu skupinové práce. Pomohou skupině s tím, aby pracovala dynamičtěji a aby dostala to nejlepší z každého jednotlivce a skupiny jako celku. Občanům rovněž poskytnou řadu nástrojů pro spolupráci a kolektivní rozhodování.

Pomoc také získáte od asistentů na místě, kteří vám poskytnou praktické informace, stejně jako od odborníků na nenávist a její různé formy. Dále si vyslechnete svědectví a postřehy zástupců občanské společnosti, institucí a akademické obce.

¹ Informace o Konferenci o budoucnosti Evropy naleznete zde: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_en

² Viz: <https://equineteurope.org>

³ Viz: <https://ceji.org> a <https://www.facingfacts.eu>

KDO ORGANIZUJE TENTO PANEL EVROPSKÝCH OBČANŮ?

Hlavním organizátorem je **Evropská komise**, je Evropská komise je vedle Evropského parlamentu a Rady jedním z hlavních orgánů EU. Komise pomáhá sdílet celkovou strategii EU, navrhuje nové právní předpisy a politiky EU, sleduje jejich provádění a spravuje rozpočet EU. Panel evropských občanů pro boj s nenávistí ve společnosti organizují společně dva útvary Evropské komise: Generální ředitelství pro komunikaci a Generální ředitelství pro spravedlnost a spotřebitele.

Generální ředitelství pro komunikaci („GŘ-COMM“) je útvarem Komise odpovědným za komunikaci a vysvětlování politik EU veřejnosti. Udržuje krok Komise s politickým vývojem a trendy ve veřejném mínění a médiích. Podporuje také přímé zapojení občanů prostřednictvím participativních a poradních procesů, včetně panelů evropských občanů a [platformy pro zapojení občanů](#).

Generální ředitelství pro spravedlnost a spotřebitele („GŘ-JUST“) je útvarem Komise odpovědným za politiku EU v oblasti spravedlnosti, práv spotřebitelů a rovnosti pohlaví. GŘ JUST je v rámci svého poslání odpovědné za zajištění účinného dodržování, prosazování a ochrany základních práv, jak jsou zakotvena v Listině základních práv EU. Je to také ředitelství, které má na starosti práci komise v oblasti řešení projevů nenávisti a trestných činů z nenávisti.

ZNALOSTNÍ VÝBOR

Panelové diskuse bude řídit a konzultovat specializovaný znalostní výbor, který vám poskytne nezbytné znalosti, které potřebujete k pochopení tématu a vypracování spolehlivých doporučení. Všichni členové přináší různé, doplňující se odborné znalosti na toto téma:

Arun MANSUKHANI

Klinický psycholog se specializací na psychologické trauma

Daris LEWIS RECIO

Vedoucí pracovník pro právní záležitosti a politiku ve společnosti Equinet²

Federico FALOPPA

Profesor sociolingvistiky na University of Reading

Jelena JOVANOVIĆ

Koordinátorka Meziskupiny proti rasismu a za rozmanitost v Evropském parlamentu

Manos TSAKIRIS

Profesor psychologie na Londýnské univerzitě

Nesrine SLAOUI

Nezávislý novinář a spisovatel

Robin SCLAFANI

Ředitel CEJI a koordinátor Facing Facts Network³

Tommaso CHIAMPARINO

Pracovník odpovědný za politiku na Generálním ředitelství pro spravedlnost a spotřebitele (GŘ JUST), oddělení pro politiku v oblasti základních práv

OBČANSKÝ PANEL PRO BOJ PROTI NENÁVISTI VE SPOLEČNOSTI

Spolu s dalšími účastníky se setkáte během tří zasedání. Dvě zasedání se budou konat živě v Bruselu a jedno zasedání bude probíhat online:

- **1. zasedání: 5. – 7. dubna 2024**
(na místě v Bruselu, Belgie)
- **2. zasedání: 26. – 28. dubna 2024**
(online prostřednictvím videokonferenčního nástroje)
- **3. zasedání: 17. – 19. května 2024**
(na místě v Bruselu, Belgie)

JAK JEDNAT O CITLIVÉM TÉMATU

Jako organizátoři panelu evropských občanů máme povinnost zajistit, aby byl panel bezpečným prostorem, který všem účastníkům panelu a pozvaným přispěvatelům umožní mluvit svobodně a být slyšeni, pokud budou respektovat stanoviska a zkušenosti ostatních. Jsme odhodláni vytvářet respektující prostředí pro všechny. Co může jedna osoba vnímat jako „bezpečné“ nebo „přijatelné“, nemusí být takové pro někoho jiného s jinou životní zkušeností. Vaše diskuse se budou točit kolem vašich zkušeností, ale i kolem zkušeností těch, kteří trpěli a trpí v důsledku nenávisti.

Stanovíme určitá základní pravidla a hlavně budeme uplatňovat zásadu „nezpůsobovat žádnou újmu“, aby se co nejvíce snížila pravděpodobnost psychické újmy přítomných účastníků (například nezpůsobování násilí a konfliktů, nevyvolávání traumat nebo problémů týkajících se duševního zdraví). Aby byla tato zásada splněna a dodržována, budete po celou dobu zasedání vedeni profesionálním týmem facilitátorů.

Všechny respektující příspěvky budou přijaty a měla by existovat otevřenost vůči pochopení základních příčin nenávisti bez posuzování. Panelové diskuse bude zaměřena na hledání řešení, která nám umožní žít v našich společnostech harmoničtěji.

2 / Pověření: Na čem budu pracovat?

Panel evropských občanů pro boj proti nenávisti ve společnosti si klade za cíl odpovědět na následující otázku:

„Co můžeme dělat s nenávistí a jak můžeme posílit vzájemný respekt v našich společnostech?“

Panelová diskuse se konkrétně zaměřuje na identifikaci možných politických opatření a všech příslušných aktérů, kteří by měli být zapojeni na různých úrovních, včetně činitelů s rozhodovací pravomocí, občanské společnosti, soukromého sektoru a občanů. Různé otázky vám pomohou zorientovat se v tomto tématu a představit si nástroje a opatření, které by mohly být v boji proti nenávisti v naší společnosti realizovány.

Během 1. zasedání, které se bude konat v Bruselu, se budete snažit dospět ke společnému porozumění nenávisti a působnosti občanského panelu. Společně s ostatními občany začnete odhalovat emoce a vnímání nenávisti, včetně sdílení a naslouchání externím řečníkům, svědectvím a odborníkům. Identifikujete různé příčiny a pohnutky k nenávisti, jakož i potenciální oblasti aktivit, ve kterých lze proti nenávisti ve společnosti bojovat.

Během 2. zasedání, které se bude konat online a bude navazovat na práci z 1. zasedání, budete rozvíjet nápady, jak řešit problém nenávisti ve společnosti. Tyto nápady lze považovat za návrhy doporučení.

Během 3. zasedání, které se bude konat v Bruselu, tyto myšlenky a doporučení zdokonalíte s podporou zkušených facilitátorů, zdrojů z občanské společnosti a odborníků na obsah. Nakonec se tyto myšlenky stanou konečnými doporučeními, jak se vypořádat s nenávistí v Evropě.

KONEČNÝM VÝSLEDKEM panelu bude seznam doporučení, která podpoří zejména budoucí práci Evropské komise v oblasti boje proti nenávistným projevům a nenávistně motivovaným trestným činům. Doporučení budou sloužit jako vodítko, které pomůže EU a jejím členským státům přejít od nenávisti a rozdělení společnosti ke společnému respektování evropských hodnot, jak jsou zakotveny ve Smlouvě o Evropské unii. Patří mezi ně respektování lidských práv a důstojnosti a společnost, ve které převládá tolerance, nediskriminace a pluralismus.

3 / Téma:

Co potřebuji vědět o nenávisti?

POCHOPENÍ NENÁVISTI A JEJÍCH FOREM

Všichni máme pocit, že víme, co je nenávist, a přesto **není snadné ji definovat**, protože projevy nenávisti jsou četné, rozmanité a složité. Může se pohybovat od velmi nenápadných forem až po mnohem explicitnější. Nenávist může zůstat vnitřním pocitem, ale může se také promítnout do násilných činů (například těch, které podněcují násilné extremistické ideologie) a projevovat se v mnoha podobách: od verbálního zneužívání nebo urážek přes šikanu, obtěžování, dezinformace zobrazující menšiny v nesprávném a nepříznivém světle, hrozby nebo výzvy k násilí až po fyzické násilí nebo dokonce vraždu.

Pyramida **nenávisti** nabízí zjednodušené znázornění toho, co lze nazvat stavebními kameny nenávisti, od předsudků až po nejzávažnější život ohrožující projevy. V pyramidě jsou horní úrovně podporovány nižšími úrovněmi. Tyto nižší úrovně jsou často nevědomé, takže si jednotlivec není vědom, že se zapojuje do jakéhokoli druhu diskriminace nebo přispívá k nenávisti nebo nedůvěře. Pokud lidé nebo instituce považují chování na nižších úrovních za přijatelné nebo „normální“, vede to k tomu, že chování na další úrovni se stává přijatelnějším.

Pyramida nenávisti vyjadřuje **možnou trajektorii** směrem ke stále všudypřítomnějším systémům útlatku, které negativně ovlivňují jednotlivce, instituce a společnost jako celek. Od individuálních emocí a pocitů až po upevnění předpojatých postojů a chování může dojít k progresi směrem k organizované a soustavné diskriminaci, vedoucí až k nejnásilnějším trestným činům.

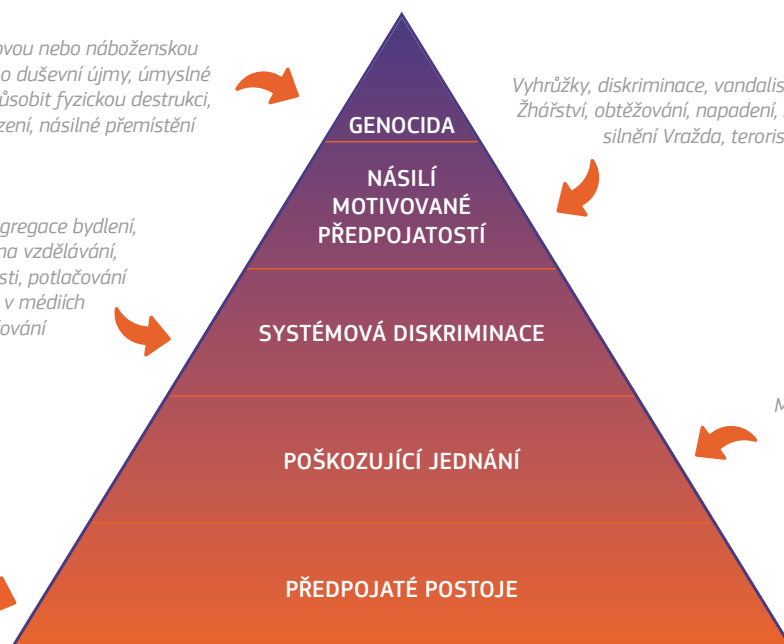
V EU se **soustavná diskriminace** projevuje v několika podobách. Trvalé jevy, jako jsou diskriminační náborové postupy, etnické profilování donucovacími orgány⁴, negativní stereotypy udržované sdělovacími prostředky, rozdíly ve vzdělání nebo v odměňování pohlaví, dokazují, že diskriminace zůstává do značné míry realitou a že předsudky, které ji podporují, jsou hluboce zakořeněny v naší společnosti.

U osob, které vykazují hned několik charakteristik, které jsou důvodem pro vyloučení z našich sociálních, ekonomických a politických struktur (například z důvodu pohlaví, náboženství, barvy pleti nebo sexuální orientace), hovoříme o **vícenásobné diskriminaci nebo diskriminaci z důvodu příslušnosti**.

S úmyslem zničit národnostní, etnickou, rasovou nebo náboženskou skupinu: zabít, způsobit vážné tělesné nebo duševní újmy, úmyslné způsobení životních podmínek, které mají způsobit fyzickou destrukci, nařízení opatření určených k zabránění narození, násilné přemístění dětí jedné skupiny do jiné skupiny.

Rozdíly v soudním zacházení, segregace bydlení, nerovnoměrné rozdělení zdrojů na vzdělávání, zdravotní péči, pracovní příležitosti, potlačování voličů, nedostatečné zastoupení v médiích nebo vzdělávacím obsahu, umlčování obránců lidských práv.

Slepé skvrny, strach z rozdílů, stereotypizace, tendence tihnout k určitým typům lidí nebo od nich, omezení se na informace, které potvrzují stávající přesvědčení, nedostatek povědomí o vlastních právech.

⁴ Viz: FRA, [Stop diskriminaci a etnickému profilování v Evropě](#) | Agentura Evropské unie pro základní práva (europa.eu)

ke dvěma nebo více skupinám. Situace je pro ně ještě složitější, protože zažívají nepřiměřenou vlnu nenávisti, nerovnosti a nespravedlnosti, což posiluje **cyklus diskriminace**. Nenávist může cílit i na lidi, kteří obhajují lidská práva, a to i v rámci své profese.

NENÁVIST V EU: FAKTA A ČÍSLA

Není snadné najít přesná čísla o rozsahu fenoménu nenávisti. V první řadě **je sběr údajů** na úrovni členských států **nerovnoměrný** vzhledem k různým přístupům k oznamování a zaznamenávání trestných činů z nenávisti ze strany dozorovacích orgánů. Je také obtížné získat reprezentativní kvantifikaci množství nenávistných projevů cirkulujících online. Rozsah nenávisti je proto pravděpodobně do **značné míry podceňován**. Kromě toho údaje o trestných činech z nenávisti shromážděné na mezinárodní úrovni na základě dostupných oficiálních statistik⁵ naznačují celkový nárůst o 26 % od roku 2021 do roku 2022. Zde jsou některé neúplné, ale ilustrativní údaje, které jsou k dispozici na úrovni EU:

- Z osmi milionů online zpráv analyzovaných v EU se **míra nenávistné toxicity mezi lednem 2023 a polovinou září 2023 zvýšila o 30 %**. Úrovně jsou vyšší ve francouzštině, ruštině, slovenštině a španělštině.⁶

- Zatímco Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) v roce 2023 informovala o tisících oficiálně zaznamenaných antisemitských incidentech, které se každoročně odehrávají, mohou být tato čísla značně podhodnocena. Podle průzkumu FRA z roku 2018 o antisemitských zkušenostech Židů považuje **9 z 10 Židů úroveň antisemitismu ve své zemi za zvýšenou**, 71 % se vyhýbá nošení **nebo zobrazování předmětů, které by je mohly identifikovat jako Židy**, a 79 % incidentů není hlášeno.⁸

- Podle dalšího průzkumu agentury FRA se **55 % respondentů v letech 2022–2023 v EU setkala s rasovou diskriminací více než třikrát**.⁹

- **Každá třetí žena** v EU i na celém světě zažila alespoň jednou v životě **fyzické nebo sexuální násilí**. Nejméně dvě ženy týdně jsou v EU zabity intimním partnerem nebo členem rodiny.¹⁰

- Obtěžování kvůli etnickému původu nebo přístěhovalectví bylo v roce 2017 běžné pro **každého čtvrtého muslima** žijícího v EU, přičemž **téměř polovina zažila v předchozím roce šest nebo více incidentů**.¹¹

- Agentura FRA našla důkazy o **nárůstu protiromské rétoriky v médiích a na sociálních sítích během krize způsobené onemocněním COVID-19**. V nejméně 13 členských státech EU (z 15 zkoumaných) se aktivovaly staré stereotypy o Romech jako hrozbě pro veřejné zdraví.¹²

⁵ Viz: <https://hatecrime.osce.org/>

⁶ Viz: data z projektu financovaného EU „European Observatory of Online Hate“ <https://eoooh.eu/>

⁷ Viz: FRA, *Antisemitismus v roce 2022 – Přehled antisemitských incidentů zaznamenaných v EU* | Agentura Evropské unie pro základní práva (europa.eu)

⁸ Viz: FRA, *Zkušenosti a vnímání antisemitismu/Druhý průzkum o diskriminaci a zločinech z nenávisti vůči Židům v EU* (europa.eu)

⁹ Viz: FRA, *Jaké je to být černochem v EU – zkušenosti lidí afrického původu*, 2023

¹⁰ Viz: Evropská komise, tisková zpráva, *„EU vyzývá k ukončení násilí páchaného na ženách“* listopad 2023

¹¹ Viz: FRA, *Druhý průzkum Evropské unie o menšinách a diskriminaci Muslimové – vybrané poznatky*, 2017

¹² Viz: FRA, *Pandemie koronaviru v EU – dopad na Romy a kočovníky*, 2020

Nenávist může mít pro oběti **hluboké následky** a negativně ovlivnit jejich **duševní a fyzické zdraví nebo sociální a ekonomickou pohodu**. Oběti nenávistných projevů nebo trestných činů z nenávisti jsou také často vystaveny politickému a sociálnímu vyloučení, které je odrazuje od oznámení takových trestných činů nebo od přístupu ke službám podpory pro oběti. Kromě toho oběti, které nahlásí zkušenosti s nenávistí, často riskují sekundární viktimizaci (další újmu ne jako přímý důsledek trestného činu, ale kvůli způsobu, jakým instituce a další jednotlivci jednají s obětí). Zejména u obětí z řad dětí mohou nenávistné projevy vážně poškodit jejich duševní zdraví a dlouhodobý osobní rozvoj a ovlivnit jejich schopnost vést normální a bezpečný život.

Zločiny vyvolané nenávistí vysílají zprávy o odmítnutí a devalvací celých skupin a komunit a osoby tvořící tyto skupiny a komunity zažívají strach a silné úzkosti, které mohou být **předávány z generace na generaci**, protože děti se učí strachu a nedůvěře ze zkušeností svých rodičů. A konečně, nenávist má **umlčující dopad** na jednotlivce, kteří patří do skupin ohrožených z důvodu viktimizace na základě nenávisti, čímž je bráněno právu na svobodu projevu.

CO EU DOPOSUD UDĚLALA PRO VYŘEŠENÍ TOHOTO PROBLÉMU?

Evropská unie ve svých zakládajících smlouvách **zakotvila hodnoty**, jako je respektování lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a respektování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Všechny formy nenávisti a nesnášenlivosti jsou s těmito základními právy a hodnotami neslučitelné. Všechny orgány EU se zapojily do iniciativ proti nenávisti. Tato část poskytuje přehled rámce opatření na úrovni EU, který zahrnuje jak regulační, tak politické iniciativy.

Trestné činy a projevy motivované nenávistí jsou podle práva EU nezákonné. [Rámcové rozhodnutí o boji proti některým formám projevů rasismu a xenofobie z roku 2008](#) požaduje kriminalizaci veřejného podněcování k násilí nebo nenávisti na základě rasy, barvy pleti, náboženského vyznání, původu nebo národnostního či etnického původu.

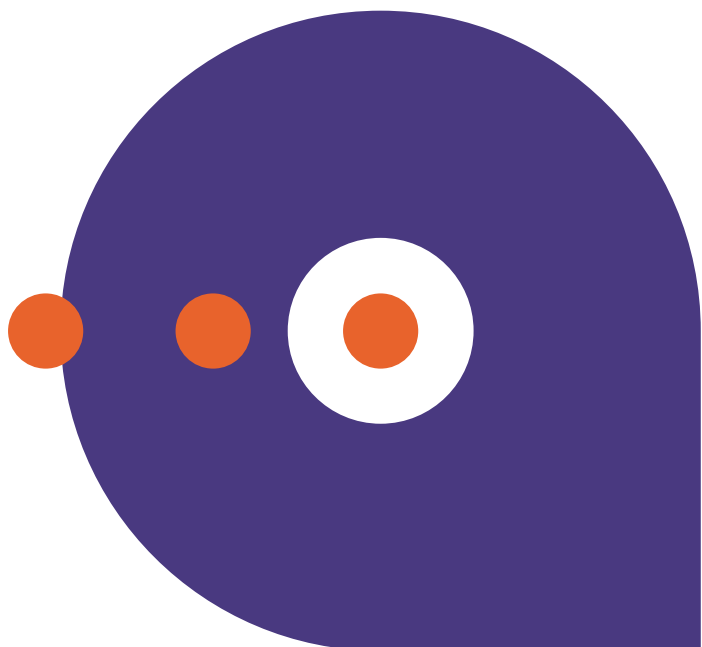
Komise se snaží zajistit úplné a správné provedení rámcového rozhodnutí, zejména zahájením řízení o nesplnění povinnosti, což následně vedlo k opatřením jedenácti členských států. Komise však nemůže zasáhnout v jednotlivých případech nenávistných projevů nebo trestných činů z nenávisti. Ty zůstávají **pravomocí vnitrostátních donucovacích orgánů**, které musí vyšetřovat, stíhat a soudit případy údajných nenávistně motivovaných trestných činů nebo projevů.

Dne 6. prosince 2023 přijala Evropská komise [sdělení „Není místa pro nenávist: Evropa sjednocená proti nenávisti“](#). Je to výzva pro všechny Evropany, aby se postavili proti nenávisti a vyslovili se pro toleranci a respekt. Tímto sdělením se Komise snaží **zvýšit úsilí v boji proti nenávisti ve všech jejích podobách** tím, že posiluje opatření v rámci různých politik, včetně politik v oblasti bezpečnosti, digitálních technologií, vzdělávání, kultury a sportu. Konkrétní návrhy oznámené ve sdělení zahrnují dodatečné finanční prostředky na ochranu míst pro konání bohoslužeb, nové iniciativy proti internetovým hrozbám a posílenou spolupráci s aktéry občanské společnosti.

Evropská komise také provádí aktivní politiku boje proti nenávisti, včetně specializovaných výměn a nástrojů na podporu prosazování ze strany vnitrostátních orgánů. Přijala **specializované strategie EU**, jako je [strategie EU pro boj proti antisemitismu a podporu života Židů](#), [strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů](#), jakož i [akční plán EU proti rasismu](#) v širším měřítku. Strategie **nejsou právně závazné**, ale zahrnují soubor opatření, k jejichž realizaci jsou orgány, instituce nebo jiné orgány EU a rovněž vnitrostátní orgány při řešení konkrétního problému vybízeny. Například strategie EU pro boj proti antisemitismu vybízí orgány EU a členské státy, aby přijaly opatření, jako je financování nebo spolupráce s online platformami pro boj proti antisemitismu online, jakož i opatření na podporu vzdělávání, výzkumu o holocaustu a vzpomínání na holocaust.

Kromě toho s cílem čelit **problémům online nenávisti** vypracovala EU řadu zákonů a iniciativ k řešení různých hrozeb v digitální sféře. V roce 2016 iniciovala EU dobrovolný kodex chování proti nezákonným nenávistným projevům online s hlavními platformami sociálních médií. Nařízení [o digitálních službách \(DSA\)](#) obsahuje nové povinnosti pro online platformy v boji proti nezákonnému obsahu, včetně nezákonných nenávistných projevů.

V roce 2021 [Komise rovněž přijala sdělení](#), které žádá Radu Evropské unie (další orgán EU zastupující členské státy), aby jednomyslně a se souhlasem Evropského parlamentu přijala rozhodnutí, které by **rozšířilo stávající seznam „trestných činů EU“** v čl. 83 odst. 1 SFEU na trestné činy z nenávisti a nenávistné projevy. Pokud by bylo rozhodnutí Rady přijato, Evropská komise by mohla navrhnout nové sekundární právní předpisy, které by EU umožnily kriminalizovat kromě rasistických nebo xenofobních motivů i jiné formy nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti.

JAKÉ VÝZVY PŘEDSTAVUJE MLUVENÍ O NENÁVISTI A BOJ PROTI NÍ?

V této části bychom chtěli nevyčerpávajícím, ale názorným způsobem upozornit na několik problémů, kvůli nimž je diskuse o nenávisti obzvláště náročná. Tento orientační seznam nevylučuje další seznamy, které mohou vzniknout na základě panelových diskusí.

1. Hovořit o nenávisti může být **citlivé** a **velice osobní**, může to vyvolat silné emocionální reakce a vrátit bolestivé vzpomínky nebo osobní zkušenosti. Další komplikací je, že definice nenávisti může být i přes stávající právní definice **vysoce subjektivní**.

2. Zajištění **rovnováhy** mezi **svobodou projevu** a potřebou sankcionovat **nenávistné projevy** a **předcházet** jim se snadněji řekne, než udělá. Svoboda projevu je základním právem a představuje jeden z neodmyslitelných základů demokratické společnosti. Zahrnuje nejen „informace“ nebo „myšlenky“, které jsou považovány za neškodné, ale také ty, které urážejí, šokují nebo ruší. Právo v oblasti lidských práv však uznává, že svoboda projevu **nesmí být zneužívána k podněcování nenávisti a násilí**. Ve skutečnosti může být v některých demokratických společnostech považováno za nezbytné sankcionovat nebo dokonce zabránit všem formám projevu, které šíří, podněcují, podporují nebo ospravedlňují nenávist založenou na nesnášenlivosti, za předpokladu, že jakýkoli uložený zásah je přiměřený sledovanému legitimnímu cíli. Hranice mezi svobodou projevu a nenávistnými projevy nejsou vždy příliš jasné, ale judikatura Evropského soudu pro lidská práva poskytuje vodítko k tomu, zda určité vyjádření představuje nenávistný projev.¹³

3. Rozsah opatření na úrovni EU je vymezen rámcovým rozhodnutím o rasismu a xenofobii z roku 2008. Od přijetí rámcového rozhodnutí se Smlouvy změnily a oblasti trestné činnosti, v nichž může EU přijímat právní předpisy, jsou omezeny na seznam, který nezahrnuje nenávistné projevy a trestné činy z nenávisti. Z tohoto důvodu byla navržena změna Smluv, která se nyní projednává před Radou Evropské unie. Do té doby není možné, aby Komise předložila právní předpisy v této oblasti.

4. Uplatňování zákonů o kriminalizaci nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti se v jednotlivých zemích EU liší a bohužel **ne všechny země EU jsou pro všechny komunity stejně bezpečné**. To, co je v jednom členském státě považováno za trestný čin z nenávisti, není vždy považováno za trestný čin z nenávisti v jiném členském státě. To se týká zejména trestných činů z nenávisti na základě **sexuální orientace**, na které se v současné době nevztahuje právo EU. Dalším relevantním právním předpisem EU, který je třeba zmínit, je směrnice o právech obětí, která stanovuje minimální standardy v oblasti práv, podpory a ochrany obětí trestných činů, včetně obětí trestných činů z nenávisti a obětí nenávistných projevů a zajišťuje, aby osoby, které se staly obětí trestného činu, byly uznávány a bylo s nimi zacházeno s respektem.

5. Úroveň znalostí o předsudcích a důvodech nenávisti je nerovnoměrná a poměrně povrchní, a to včetně donucovacích orgánů. Užitečné pokyny mohou pocházet ze stávajících definic vypracovaných jinými mezinárodními organizacemi nebo organizacemi zastupujícími dotčené komunity. Přesto existují důvody nenávistných projevů nebo předsudků, kde je definice méně jasná nebo méně rozvinutá.¹⁴

6. Trestné činy z nenávisti nebo nenávistné projevy jsou **často neviditelné**: policie, která shromažďuje nároky obětí, je nehlásí vůbec nebo je nezaznamenává jako trestné činy z nenávisti. Nenávistné projevy a trestné činy z nenávisti proto zůstávají v oficiálních statistikách a záznamech neviditelné. Podobně systémy trestního soudnictví někdy **přehlížejí důkazy o motivaci na základě předpojatosti**, které stojí za trestným činem, což znamená, že **trestné činy z nenávisti nejsou někdy** za takové **považovány**. Tam, kde nejsou k dispozici žádné údaje, není vnímán ani problém a není tedy přijata žádná politika. K poskytnutí úplnějšího a přesnějšího obrázku situace v terénu jsou zapotřebí statistiky a další informace za každý členský stát EU.

¹³ Viz: Evropský soud pro lidská práva, *Factsheet - Hate Speech*, 2023

¹⁴ Další informace viz *Doporučení Rady Evropy o boji proti nenávistným projevům*, 2022

4 / Praktické informace

Těšíme se, že vás přivítáme na prvním zasedání panelu, které začne v pátek 5. dubna (14:00 hod.) v belgickém Bruselu. Níže naleznete několik praktických informací pro přípravu své cesty a účasti na schůzkách. Připomínka:

Diskuse budou probíhat po dobu tří víkendů, počínaje pátečním odpolednem až do nedělního poledne. 1. a 3. zasedání (5.–7. dubna a 17.–19. května) se uskuteční živě (v Bruselu) a 2. zasedání bude online (26.–28. dubna).

1. VÝDAJE

Bude poskytnuta kompenzace ve výši 90,00 EUR za zasedání a/nebo den cesty. Kompenzace bude vyplacena po skončení zasedání, po potvrzení účasti prostřednictvím prezenční listiny.

2. LOGISTIKA

CESTOVÁNÍ

Obdrželi jste nebo obdržíte svůj cestovní itinerář a letenku v elektronické formě. Máte-li jakékoli další dotazy týkající se cestování, obraťte se na nás na adrese info@futureu.events

TRANSFERY

Transfer po příjezdu: Po příletu na letiště / příjezdu na vlakové nádraží vás přivítají zaměstnanci panelů evropských občanů s uvítací tabulí nebo uvítacím plakátem, kteří vás doprovodí k transferovému autobusu. Pokud budete mít potíže s nalezením našich zaměstnanců, zavolejte na číslo +32 460 22 40 27.

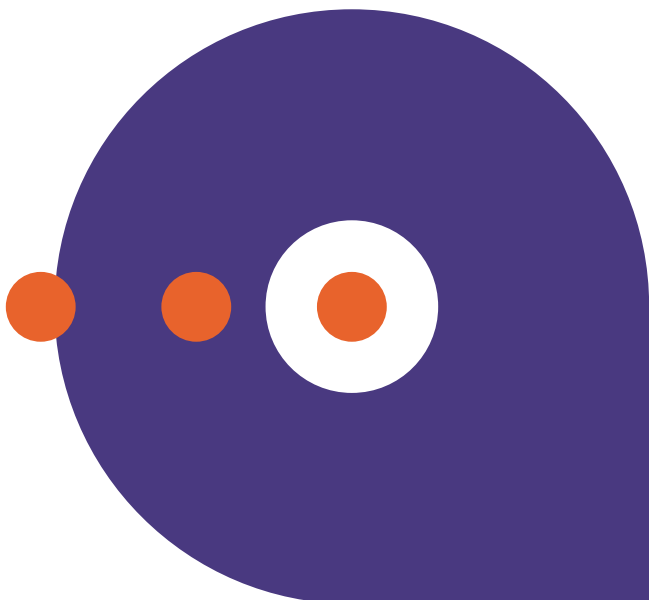
Přílet letadlem: Po vyzvednutí zavazadel na letišti vás prosíme, abyste se dostavili k informační přepážce v příletovém terminálu, kde na vás budou čekat naši zaměstnanci.

Příjezd vlakem: Na bruselském vlakovém nádraží Midi se prosím vydejte do kavárny „Prêt à Manger“, kde na vás budou čekat naši zaměstnanci u uvítací tabulí / uvítacím plakátem.

V hotelu: Autobusové transfery budou organizovány z vašeho hotelu do prostor Evropské komise, kde se budou zasedání konat. Dostavte se prosím do hlavní hotelové haly před plánovaným časem odjezdu. Náš tým vám ukáže cestu k transferu. Pokud dáváte přednost cestě do prostor Evropské komise po vlastní ose, informujte o tom prosím před odjezdem náš tým podpory.

Pohyb v Bruselu: Pokud se po zasedání konají společenské akce, jako jsou večeře, pak budou organizovány skupinové transfery kyvadlovým autobusem z prostor Evropské komise do místa konání společenské akce. Poté bude zajištěn skupinový transfer kyvadlovým autobusem z místa konání do vašeho hotelu. Po společenské akci máte samozřejmě možnost prozkoumat město a vrátit se do hotelu samostatně.

Transfery při odjezdu: Zajistíme transfer z vašeho hotelu na odletové letiště / vlakové nádraží. Čas odjezdu bude uveden na nástěnce v hotelové hale.

UBYTOVÁNÍ

Náš tým vás přivítá při příjezdu do hotelu. Je pro vás zarezervován jednolůžkový pokoj se snídaní a bezplatnou Wi-Fi. Viz potvrzení rezervace zaslané e-mailem. Vezměte prosím na vědomí, že jste odpovědní za pokrytí nákladů na všechny další služby (např. minibar, pokojová služba, telefon, hotelový bar, prádelna, dřívější ubytování nebo pozdější odhlášení z hotelu atd.). Tyto výdaje nebudou organizátory hrazeny. Veškeré výdaje navíc prosím uhradte před odjezdem přímo v hotelu.

3. RŮZNÉ

• Dress code

Vezměte si prosím s sebou elegantní oblečení pro běžné nošení (smart casual), teplou bundu a šálu a nepromokavý zimní kabát a rovněž teplé pohodlné boty a deštník. Teploty se budou pravděpodobně pohybovat kolem 11 °C. V květnu budou o něco vyšší, ale připravte se na proměnlivé belgické počasí!

• Pitná voda

Voda z kohoutku je v Belgii bezpečná k pití. Během všech zasedání, jídel a společenských akcí bude zdarma k dispozici balená voda nebo filtrovaná voda.

• Časové pásmo

Aktuální čas je SEČ – středoevropský čas (UTC/GMT +1 hodina) a od 31. března UTC+2).

• Turistické informace

Brusel nabízí bohatou historii, architekturu, gastronomii, kulturu a další zajímavosti! Neváhejte a prohlédněte si [webové stránky regionu Brusel-hlavní město](#), kde najdete všechny kulturní aktivity, které můžete během pobytu zažít.

• Kontakt

Náš tým bude k dispozici před zasedáním a během něho. Pokud budete mít po přiletu nějaké potíže nebo pokud se vaše údaje o letu změnily, kontaktujte nás na e-mailové adrese: info@futureu.events

• Tlumočení

Díky týmu profesionálních tlumočnicků budou zasedání k dispozici ve 24 úředních jazycích EU. Usnadněte jim prosím práci, mluvejte jasně a vyhněte se tomu, abyste mluvili během zasedání příliš rychle.

4. PŘÍSTUP DO BUDOVY

První a poslední víkend panelového zasedání se uskuteční v prostorách Evropské komise v Bruselu. Více informací o konkrétních budovách a místnostech naleznete v programu. Budova Evropské komise je přístupná s návštěvnickým průkazem („V-pass“). „V-pass“ vám bude zaslán e-mailem před akcí. Nezapomeňte se prosím zaregistrovat prostřednictvím tohoto e-mailu, abyste proces dokončili a získali QR kód pro V-pass. Pokud jste V-pass neobdrželi, kontaktujte nás prostřednictvím e-mailu: info@futureu.events

Upozorňujeme, že bezpečnostní kontrola při příjezdu do budovy Evropské komise může trvat nejméně 20 minut. Připravte si V-pass, občanský průkaz nebo cestovní pas, protože vás o ně požádá bezpečnostní personál.

Všichni účastníci:

- musí před vstupem do budovy předložit platný cestovní pas nebo občanský průkaz;
- jsou povinni podrobit se bezpečnostním kontrolám ve vstupním prostoru;
- doporučuje se mít u sebe zvací dopis nebo jiný dokument jasně uvádějící účast (např. registrační e-mail).

5. HELPDESK, PŘÍSTUP K INTERNETU

U vchodu do zasedacích místností bude umístěn helpdesk. Náš personál vám pomůže a odpoví na vaše případné dotazy. Přístup k internetu je možný přes Wi-Fi hotspoty. Hesla budou sdílena v den schůzky.

6. DOSTUPNOST

Prostory Evropské komise jsou plně přístupné i pro osoby se zdravotním postižením. Při registraci online prosím uveďte veškeré speciální potřeby a stravovací požadavky.

